

Dosarul nr. 2ra-1054/2022
2-21145721-01-2ra-05082022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: T. Vasilică)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, D. Băbălău, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Guzic Mihail, reprezentat de avocatul Culeac-Reul Natalia și de Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Guzic Mihail împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executor judecătoresc Stoian Grigore cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 septembrie 2021, Guzic Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executor judecătoresc Stoian Grigore cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, din anul 1993 a fost angajat în funcție de polițist operativ al Brigăzii de poliție cu Destinație specială "Fulger" în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar începând cu luna iunie 2005 este pensionar al Ministerului Afacerilor Interne.

A relevat că, prin hotărârea din 05 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către Guzic Mihail, s-a recunoscut dreptul lui Guzic Mihail împreună cu membrii familiei la asigurarea cu spațiu locativ conform legislației locative în vigoare, s-a obligat Consiliul municipal Chișinău să-i acorde lui Guzic Mihail și membrilor familiei lui spațiu locativ sub forma unui apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislația locativă în vigoare.

Prin decizia din 16 septembrie 2009 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Consiliul Municipal Chișinău, s-a menținut hotărârea Curții de Apel Chișinău din data de 05 mai 2009.

A indicat că, la 09 octombrie 2009, Guzic Mihail s-a adresat cu cereri către șeful Oficiului de executare a sectorului Centru, Primarul General al municipiului

Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2009.

Prin încheierea nr. 12-884/09 din 12 iunie 2009, executorul judecătoresc a primit spre executare documentul executoriu și a stabilit un termen de 15 zile Consiliului municipal Chișinău de a executa benevol hotărârea Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2009.

A relatat că, prin răspunsul parvenit de la Direcția Generală Locativ Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău a fost informat că, organele publice locale, din motivul că sunt mai multe hotărâri judecătorești irevocabile neexecutate și din lipsa de surse financiare, nu poate executa hotărârea instanței de judecată.

În opinia reclamantului i-au fost încălcate drepturile prevăzute de art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului adițional la aceleași Convenție, ori toate eforturile întreprinse conform legislației în vigoare în realizarea dreptului lezat nu au dat rezultate, iar hotărârea judecătorească a rămas neexecutată până în prezent.

Prin urmare, Guzic Mihail consideră că, pentru perioada de neexecutare din 21 martie 2018 până la depunerea acțiunii în cauză 20 septembrie 2021 a suferit un prejudiciu moral, manifestat prin încordare psihică, stare de stres, estimat de către acesta la suma de 150 000 de lei.

În drept, reclamantul a invocat dispozițiile Codului de procedură civilă, precum și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A solicitat constatarea încălcării drepturilor sale prevăzute de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de către statul Republica Moldova, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2009, repararea prejudiciului moral în sumă de 150 000 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de către Guzic Mihail împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Stoian Grigore cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 05 ianuarie 2022, Guzic Mihail, reprezentat de avocatul Culeac-Reul Natalia, a declarat apel, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel depusă de Guzic Mihail împotriva hotărârii din 29 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a casat hotărârea din 29 decembrie 2021 Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Guzic Mihail împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul Municipal Chișinău, executor judecătoresc Stoian Grigore cu privire la constatarea încălcării dreptului

la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care: S-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Guzic Mihail împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul Municipal Chișinău, executor judecătoresc Stoian Grigore cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a constatat încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a documentului executoriu.

S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Guzic Mihail, suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în legătură cu constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În rest acțiunea înaintată privind încasarea diferenței prejudiciului a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 2, art. 4 alin. (1), (2) și (3), art. 5, al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanța de apel a constatat că în pofida faptului constatării anterioare a dreptului reclamantului exprimat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 28 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se încalcă în continuare dreptul reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, iar autoritățile naționale, nu au întreprins suficiente măsuri în vederea executării hotărârii judecătorești, motiv din care documentul executoriu eliberat în baza hotărârii irevocabile a Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2009, este neexecutat până în prezent, însă, miza pentru reclamantul Guzic Mihail este evidentă, fiind bazată pe dreptul acestuia la asigurarea cu spațiu locativ.

Astfel, prin prisma normelor legale invocate, în coroborare cu circumstanțele de fapt ale cauzei, se deduce cert că, din momentul emiterii hotărârii judecătorești din 05 mai 2009 până în prezent hotărârea nu a fost executată, documentul executoriu aflându-se în procedura executorului judecătoresc Stoian Grigore. Deși, executorii judecătorești au întreprins toate acțiunile posibile și legale în scopul executării documentului executoriu, hotărârea instanței de judecată nu a fost executată din motive ce nu depind de voința ultimilor.

Totodată, instanța de apel a notat că, având în vedere natura hotărârii judecătorești de asigurare a lui Guzic Mihail și a membrilor familiei lui cu spațiu locativ, în condițiile art. 35, alin. (1) al Legii cu privire la poliție, conform normelor prevăzute de legislația în vigoare, în circumstanțele neexecutării acestei hotărâri de o perioadă îndelungată adică începând cu data de 17 iulie 2013 (data devenirii irevocabile a hotărârii) până la data emiterii hotărârii pe cauza data, 29 decembrie 2021, în total aproximativ 22 ani și 6 luni, Guzic Mihail neobținând în realitate obiectul material al hotărârii favorabile acestuia, nu reiese altă constare decât aceea, că există violarea continuă a dreptului la un proces echitabil sub aspectul jurisprudențial de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, drept garantat de art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Cu referire la complexitatea obiectului executării manifestat prin imposibilitatea executării hotărârii judecătorești, instanța de apel a reținut că, executarea hotărârii implică o complexitate sporită, însă raportată la perioada de neexecutare, dar și la acțiunile concludente din partea debitorului (Consiliul municipal Chișinău) se atestă că, acesta din urmă nu a manifestat diligența necesară și nu a întreprins acțiuni în vederea executării hotărârii în mod rezonabil, ori alte date sau înscrisuri care ar face imposibilă executarea dincolo de invocarea lipsei spațiului locativ liber în mun. Chișinău, precum și din motivul că Consiliul mun. Chișinău nu dispune de mijloace financiare necesare pentru construcția spațiului locativ în vederea executării hotărârilor instanțelor de judecată privind asigurarea cu spațiu locativ a creditorilor urmăritori, ținând cont de complexitatea procedurii de executare nu a fost reținută de către instanță.

La aprecierea comportamentului apelantului/reclamant, instanța de apel a menționat că Guzic Mihail a întreprins acțiunile necesare în vederea executării hotărârii judecătorești, a manifestat comportat proactiv în vederea asigurării executării documentului executoriu cu celeritate emise în temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2009. Astfel constatând, că se atestă că, neexecutarea hotărârii judecătorești nu poate fi imputată lui Guzic Mihail.

La aprecierea comportamentului executorilor judecătorești, instanța de apel a reținut că aceștia pe parcursul întregii perioade de timp, au întreprins acțiuni în vederea executării documentului executoriu, însă care nu au avut finalitate.

Referitor la conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești, instanța a punctat că nu poate reține drept motiv de neexecutare a hotărârii lipsa resurselor financiare în vederea executării hotărârii, or, Consiliul municipal Chișinău, fiind autoritate publică avea obligația pozitivă de a întreprinde măsuri în vederea executării documentului executoriu.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a notat că, autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, care este statul Republica Moldova, nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii judecătorești irevocabile, în consecință Guzic Mihail nu a putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, fapt ce incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea ultimului a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp.

Totodată, instanța de apel a remarcat, că executarea unui act judecătoresc irevocabil într-un termen rezonabil are ca scop înlăturarea incertitudinii în care se găsesc părțile prin restabilirea, cât mai curând posibil, a drepturilor încălcate și prin reinstaurarea legalității, care trebuie să guverneze toate raporturile juridice într-un stat de drept, ceea ce constituie o garanție a unui proces echitabil.

Referitor la repararea prejudiciului moral suferit de către reclamant, instanța a notat că reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului invocat, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a survenit neexecutarea, precum și de pretențiile invocate, de complexitatea cauzei, de comportamentul părților, de conduita autorităților publice, de durata încălcării și de importanța procesului pentru Guzic Mihail, constată că, suma cu titlu de prejudiciu moral în cuantum de 50 000 de lei este suficientă pentru acoperirea prejudiciului, cauzat prin neexecutarea hotărârii, fiind una proporțională

cu sumele acordate de instanțele naționale, cât și de Curtea Europeană pe cazuri similare.

Totodată, cu referire la criticile apelantului Guzic Mihail formulate în cererea de apel, Colegiul civil consideră necesar a le respinge ca lipsite de temeinicie, deoarece reieșind din normele citate în raport cu încălcarea constatată, cuantumul prejudiciului moral pretins în mărime de 130 000 de lei este vădit disproportionat și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Astfel, instanța de apel, a accentuat că, la rândul său, în contradicție cu art. 4 alin.(1) Legea nr.87, intimatul/pârât a eșuat să asigure sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral, sarcină care a fost pusă de legiuitor pe seama Ministerului Justiției.

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererile de apel, instanța de apel constată că soluția a fost dată de către instanța de fond fără elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei, motiv pentru care Colegiul a conchide privind casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

La 22 iulie 2022, Guzic Mihail, reprezentat de avocatul Culeac-Reul Natalia, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 12 septembrie 2022, a declarat recurs Ministerului Justiției, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Examinarea admisibilității recursului declarat a fost numită pentru data de 19 octombrie 2022, însă din motivul imposibilității formării completului de judecată, se impune amânarea examinării recursului pentru o altă dată.

În motivarea recursurilor s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 16 iunie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 12 iulie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d. 203, Vol. II), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către participanții la proces.

Astfel, recursurile declarate la data de 22 iulie 2022 și 12 septembrie 2022, sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs a comunicat intimaților recursurile, informând despre necesitatea depunerii referinței, astfel, la 02 septembrie 2022, Primăria mun. Chișinău a depus referință, prin care a solicitat de a respinge recursul declarat de Guzic Mihail, reprezentat de avocatul Culeac-Reul Natalia și a admite recursul declarat de Ministerul Justiției, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

La 26 septembrie 2022 a depus referință Guzic Mihail, la recursul declarat de Ministerul Justiției, prin care a solicitat a considera recursul inadmisibil.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Guzic Mihail, reprezentat de avocatul Culeac-Reul Natalia și de Ministerul Justiției, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Guzic Mihail, reprezentat de avocatul Culeac-Reul Natalia și de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Guzic Mihail, reprezentat de avocatul Culeac-Reul Natalia și de Ministerul Justiției, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Guzic Mihail, reprezentat de avocatul Culeac-Reul Natalia și de Ministerul Justiției, împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat